

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 5Cdo/77/2017
Identifikačné číslo spisu: 1416211540
Dátum vydania rozhodnutia: 25.10.2017
Meno a priezvisko: JUDr. Helena Haukvitzová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:1416211540.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Heleny Haukvitzovej a členov senátu JUDr. Soni Mesiarkinovej a JUDr. Danice Kočíčkovej, vo veci starostlivosti súdu o maloletú M. V., zastúpenú kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava, so sídlom v Bratislave, Vázovova č. 7/A, dieťa matky F. V., bývajúcej v E., zastúpenej advokátom JUDr. Ladislavom Ščurym so sídlom v Čadci, Mierová 1725, a otca JUDr. W. V., bývajúceho v Z., zastúpenej advokátskou kanceláriou AKAK s.r.o., so sídlom v Bratislave, Slowackého 56, o návrhu otca na nariadenie neodkladného opatrenia, vedenej na Okresnom súde Bratislava IV pod sp.zn. 13P/281/2016, o dovolaní matky proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 22. marca 2017 sp.zn. 11CoP/83/2017, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava IV (ďalej aj len „súd prvej inštancie“) uznesením z 20. januára 2017 č.k. 13P 281/2016-59 nariadil neodkladné opatrenie, ktorým dočasne zveril maloletú M. V., (ďalej len „maloletá“) do osobnej starostlivosti otca a uložil matke povinnosť prispievať na výživu maloletej M. sumou XX € mesačne, vždy do 15-teho dňa v mesiaci vopred k rukám otca maloletej od 20. januára 2017, až do rozhodnutia vo veci rozvodu a úpravy rodičovských práv a povinností k maloletej na čas po rozvode. V ostatnej časti návrh otca na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol. Vychádzajúc z potreby ochrany záujmov maloletej a jej najlepšieho záujmu dospel k záveru, že sú splnené zákonné podmienky § 324 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) a § 325 ods. 1 CSP pre bezodkladnú úpravu pomerov spočívajúcu v dočasnom zverení maloletej do osobnej starostlivosti otca. Z tohto dôvodu predbežne zaviazal matku k plateniu výživného na maloletú podľa § 366 Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“). Návrh otca v časti úpravy styku maloletej s matkou zamietol, nakoľko je v najlepšom záujme dieťaťa, aby sa s matkou stýkala čo možno v najväčšej miere, bez vymedzenia súdnej úpravy.

Proti tomuto rozhodnutiu podala odvolanie matka.

2. Krajský súd v Bratislave (ďalej len „odvolací súd“) uznesením z 22. marca 2017 sp.zn. 11CoP/83/2017 napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie potvrdil a vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania. Stotožnil sa s názorom súdu prvej inštancie, že sú dané podmienky pre dočasnú úpravu osobnej starostlivosti rodičov o maloletú na čas do rozvodu spôsobom vyplývajúcim z napadnutého rozhodnutia. Zdôraznil, že rovnaké právo vychovávať dieťa má otec i matka, pričom rozhodujúci je najlepší záujem dieťaťa a nie rodiča. Spochybňovanie starostlivosti otca o dieťa matkou vyvracia samotná matka, ktorá navrhuje zveriť maloletú do striedavej osobnej starostlivosti. O takomto návrhu však je možné rozhodnúť až po vykonaní dokazovania na posúdenie vhodnosti takéhoto spôsobu starostlivosti o maloletú. Námietku matky, že súd nemohol rozhodnúť o samostatnom návrhu otca na nariadenie neodkladného opatrenia s poukazom na súčasnú právnu úpravu neodkladných opatrení vyhodnotil ako nedôvodnú a podotkol, že neodkladné opatrenie v tejto veci má len dočasný charakter na čas do rozhodnutia súdu o rozvode. Námietkou matky spochybňujúcou otcovstvo sa nezaoberal, vzhľadom k tomu, že mu svedčí prvá domnienka otcovstva a doposiaľ nebolo rozhodnuté o zapretí otcovstva. Uzavrel, že o prípadnej úprave styku matky s maloletou je možné rozhodnúť na jej návrh, prípadne tak urobí súd prvej inštancie ex offo.

3. Proti uvedenému uzneseniu odvolacieho súdu podala dovolanie matka (ďalej aj „dovolatelka“), ktorého prípustnosť odvodzovala od ustanovenia § 420 písm. f/ CSP. Tvrdila, že rozhodnutie odvolacieho súdu trpí vadami zmätočnosti, pretože jeho odôvodnenie je nepreskúmateľné. Odvolací súd sa podľa jej názoru nezaoberal podstatnými odvolacími dôvodmi a neodôvodnil, prečo na ne neprihliadol. Podotkla, že súd prvej inštancie nezaviazal otca povinnosťou podať žalobu vo veci samej, čím sa stalo rozhodnutie súdov konečným. Závery odvolacieho súdu považovala za nesprávne a podrobne zdôvodnila svoj názor, že neboli splnené podmienky pre nariadenie neodkladného opatrenia, ako aj to, prečo považuje nariadené neodkladné opatrenie za nedôvodné a v rozpore s najlepším záujmom dieťaťa. Žiadala preto, aby dovolací súd napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

4. Otec považoval podané dovolanie za procesne neprípustné a žiadal ho odmietnuť, zároveň sa vyjadril k skutkovým tvrdeniam matky uvedeným v dovolaní.

5. Kolízny opatrovník uviedol, že napadnuté rozhodnutie považuje za vecne správne, pričom nezistil žiadne nedostatky, ktoré by bránili tomu, aby bola maloletá zverená do starostlivosti otca.

6. Matka k vyššie uvedeným vyjadreniam podala repliku, v ktorej zotrvala na uplatnených dovolacích dôvodoch a poprela tvrdenia otca, ako aj kolízneho opatrovníka o jej účelovom konaní a manipulácii s maloletou.

7. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „dovolací súd“) ako súd dovolací [(§ 35 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“)], po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania, v ktorého neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpený v súlade s § 429 ods. 1 CSP, bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 CSP), preskúmal vec a dospel k záveru, že dovolanie matky je potrebné odmietnuť, pretože smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné (§ 447 písm. c/ CSP). Na stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 veta prvá CSP) dovolací súd uvádza nasledovné:

8. Dovolanie je v danom prípade podané vo veci starostlivosti súdu o maloletých, ktorá je upravená v Civilnom mimosporovom poriadku (ďalej len „CMP“). Vzájomný vzťah medzi CMP a CSP je vymedzený v § 2 ods. 1 CMP, podľa ktorého „na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak“. CMP v § 76 a § 77 CMP obsahujúci niektoré ustanovenia o dovolaní, „neustanovujú inak“ pokiaľ ide o prípustnosť dovolania vo veciach starostlivosti súdu o maloletých; prípustnosť dovolania matky bolo preto potrebné posudzovať podľa ustanovení CSP, ktoré upravujú, kedy je dovolanie prípustné.

9. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

10. Podľa § 420 písm. f/ CSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. To znamená, že preskúmať existenciu tohto dovolacieho dôvodu je možné iba vtedy, ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu vo veci samej, alebo rozhodnutiu konečnému.

11. Preto dovolací súd skúmal, či napadnuté uznesenie odvolacieho súdu o neodkladnom opatrení v prejednávanej veci je rozhodnutím vo veci samej, prípadne rozhodnutím konečným, ktorá povaha rozhodnutia by otvárala dovolaciemu súdu možnosť preskúmať prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f/ CSP a dospel k záveru, že v danom prípade prípustnosť podaného dovolania podľa § 420 písm. f/ CSP nie je daná.

12. Rozhodnutie o neodkladnom opatrení má povahu rozhodnutia vo veci samej len vtedy, ak sa v dôsledku neho konanie o veci vymedzenej návrhom právoplatne skončilo a nebude nasledované konaním vo veci samej. Takéto rozhodnutie nevykazuje charakter dočasnosti a predbežnosti poskytovanej meritórnej ochrany vyžadujúcej ďalšie konanie o nároku, v ktorom sa vec vyrieši s končenu platnosťou. Samotné neodkladné opatrenie tak konzumuje vec samu (viď Komentár k Civilnému sporovému poriadku, Števček a kol., C.H. Beck, str. 1111, rozhodnutia najvyššieho súdu sp.zn. 8 Cdo 83/2017, 3 Cdo 100/2017, 3 Cdo 117/2017). Taká situácia môže nastať predovšetkým v prípade návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia pred začatím konania, na ktoré nenadväzuje žaloba podľa § 336 ods. 1 CSP. V prejednávanej veci ale o takýto prípad nejde, hoci súd prvej inštancie výslovne vo výrokovej časti neuložil navrhovateľovi (otcovi) povinnosť podať návrh na ďalšie konanie, v rámci ktorého by rozhodol o (trvalom) zverení dieťaťa do osobnej starostlivosti navrhovateľa, prípadne do striedavej starostlivosti. Zo znenia ustanovenia § 336 ods. 1 CSP totiž vyplýva, že súd „môže“ uložiť navrhovateľovi povinnosť podať v určitej lehote žalobu vo veci, keď dospeje k záveru, že nárok zabezpečený predbežným opatrením vyžaduje ďalšie pokračovanie v konaní vo veci samej, avšak nie je vylúčené (zákon túto možnosť pripúšťa) ani to, že túto povinnosť neuloží napr. za situácie, že v čase rozhodnutia súdu o neodkladnom opatrení je žaloba vo veci samej už podaná, že z okolností vyplýva, že účastníci dospejú k mimosúdnej dohode, alebo pre iné dôvody, ktorých existencia vylúči potrebu uloženia tejto povinnosti. Len skutočnosť, že súd povinnosť podania žaloby vo veci navrhovateľovi neuloží, nespôsobuje, že rozhodnutie o neodkladnom opatrení je následkom toho rozhodnutím vo veci samej, t.j. konečným rozhodnutím. Charakter dočasnosti a provizórnosti neodkladného opatrenia totiž nemusí vyplývať len zo súdom uloženej procesnej povinnosti podať žalobu vo veci samej, ale aj ako je tomu v prejednávanej veci, z iného vymedzenia jeho dočasnosti a provizórnosti vyplývajúceho zo znenia enunciatu rozhodnutia, prípadne aj len zo samotného odôvodnenia rozhodnutia. Zároveň treba mať na zreteli, že v prípade neodkladných opatrení, na ktoré sa vzťahuje CMP, sú tu určité osobitosti vyplývajúce z povahy vecí podliehajúcich režimu konania CMP, na ktoré tento zákon prihliada a ktoré sa prejavujú v podobe osobitných ustanovení § 360 a nasl. CMP majúcich prednosť pred ustanoveniami CSP. Dočasnosť a provizórnosť úpravy pomerov účastníkov v prejednávanej veci vyplýva predovšetkým priamo zo znenia výroku rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktorým bolo neodkladné opatrenie nariadené a v ňom použitých výrazov a pojmov, keď maloleté dieťa bolo otcovi dočasne zverené do osobnej starostlivosti (nie do výchovy) na čas do rozhodnutia vo veci rozvodu a úpravy rodičovských práv a povinností k maloletej na čas po rozvode. Tým súd prvej inštancie jednak vyjadril provizórnosť úpravy pomerov účastníkov a tiež časovo vymedzil účinky rozhodnutia o neodkladnom opatrení, t.j. v závislosti a na čas do rozhodnutia v následnom konaní o rozvod. Zároveň z uznesenia súdu prvej inštancie nevyplýva postup podľa § 337 ods. 1 CSP, ktorý by naznačoval záveru, že v danej veci malo ísť o rozhodnutie vo veci samej. Bolo by síce vhodné, aby súd prvej inštancie v takýchto prípadoch v odôvodnení svojho rozhodnutia presne vymedzil predmet sporu a účastníkov konania vo

veci samej, alebo prípadne uviedol, či žaloba vo veci samej už bola podaná a ozrejmil dôvody, pre ktoré neuložil povinnosť podania žaloby vo veci samej, tento nedostatok v postupe súdu prvej inštancie v prejednávanej veci však nemal za následok vadu zmätočnosti konania v zmysle § 420 písm. f/ CSP aj z toho dôvodu, že podľa obsahu spisu konanie o rozvod manželstva účastníkov a úpravu pomerov manželov k ich maloletému dieťaťu na čas po rozvode je už vedené na súde prvej inštancie pod sp.zn. 25P/49/2017, ku ktorej má byť spis v tejto veci trvalo pripojený (viď č.l. 370 spisu), v dôsledku čoho nie je ohrozená právna istota matky, ani dieťaťa, ak by otec návrh na rozvod manželstva nepodal. Zároveň je v takomto prípade chránená aj ustanovením § 363 CMP, ktoré umožňuje súdu kedykoľvek aj bez návrhu nariadené neodkladné opatrenie zrušiť. Rozhodnutie v tejto veci teda nekonzumovalo vec samu a má len dočasný a provizórny charakter, je závislé na pokračovaní v konaní o rozvod manželstva a prípadne na inom konaní vo veci starostlivosti súdu o maloletú začatom či už na návrh alebo ex offo, keďže o definitívnej úprave výchovy dieťaťa môže súd rozhodnúť len na základe zistenia skutočného stavu veci (§ 35 CMP), t.j. po vykonaní dokazovania a pri zachovaní procesných oprávnení účastníkov konania. Postup súdu v prípade ukončenia konania o rozvod manželstva vo vzťahu k ďalšiemu trvaniu nariadeného neodkladného opatrenia sa tak môže v danom prípade s poukazom na čl. 4 CSP riadiť aj ustanovením § 335 CSP v spojení s § 336 ods. 4 CSP. Dovoláním matky teda nebolo napadnuté rozhodnutie vo veci samej.

13. Vo veci nejde ani o rozhodnutie, ktorým sa konanie končí, nakoľko súd prvej inštancie neodkladné opatrenie nariadil, t.j. vecne prejednal, vec teda nebola skončená z procesných dôvodov bez meritórneho prejednávania (napr. pre existenciu prekážky vecného prejednávania odôvodňujúcu zastavenie konania alebo odmietnutie podania).

14. Vzhľadom k tomu, že rozhodnutie odvolacieho súdu napadnuté dovolaním matky nie je rozhodnutím vo veci samej, ani rozhodnutím, ktorým sa konanie končí, dovolanie podané matkou proti tomuto rozhodnutiu nie je podľa § 420 písm. f/ CSP procesne prípustné. Z tohto dôvodu dovolací súd dovolanie matky ako procesne neprípustné odmietol (§ 447 písm. c/ CSP).

15. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

16. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.